

HENK WESSELING

Prof. dr. Henk Wesseling is emeritus hoogleraar algemene geschiedenis in Leiden. Hij heeft vele historische werken op zijn naam staan, waaronder *Verdeel en heers* en *De man die nee zei*, over Charles de Gaulle.

WELK NUT HEEFT GESCHIEDENIS VOLGENS U?

Geschiedenis is het geheugen van een gemeenschap. Zonder geheugen kan een mens niet leven en een gemeenschap niet bestaan. De taak van de historicus is het geheugen te corrigeren en dwalingen te bestrijden: niet alle Nederlanders waren in het verzet (maar dat betekent ook niet dat ze allemaal 'fout' waren); de slavenhandel was een misdaad, maar geen Holocaust, etc.

WELKE HISTORISCHE PERSOON SPREEKT U HET MEESTE AAN?

Winston Churchill, die heb ik nog zelf meegemaakt. Aan hem hebben we veel te danken. Hij was de man die paste bij dat moment, een romanticus en een realist, een begenadigd spreker en groot acteur. Uiteraard heb ik ook een zekere affiniteit ontwikkeld voor 'de man die nee zei': Charles de Gaulle. Lord Salisbury is de held van mijn boek over de deling van Afrika, maar Bismarck mag er ook zijn. Wat ze gemeen hebben is een groot gevoel voor humor.

Ben Vriesema is
redacteur van Kleio.

KUNT U ZICH NOG VEEL HERINNEREN VAN DE GESCHIEDENISLESSEN OP DE MIDDELBARE SCHOOL?

Van de eerste klassen gymnasium herinner ik me niet veel. We hadden een saaie en vervelende leraar. In de vierde kregen we oude geschiedenis, van een classicus. De hoogste klassen waren daarentegen geweldig. We hadden een leraar die zowel prachtig kon vertellen (over de tricoteuses bij de guillotine, de vlucht naar Varennes, Napoleon, enzovoort) als analytisch sterk was (over de geopolitiek van Rusland bijvoorbeeld).

HOE VINDT U DAT GESCHIEDENISONDERWIJS AAN EEN MIDDELBARE SCHOOL MOET WORDEN GEDOCEERD?

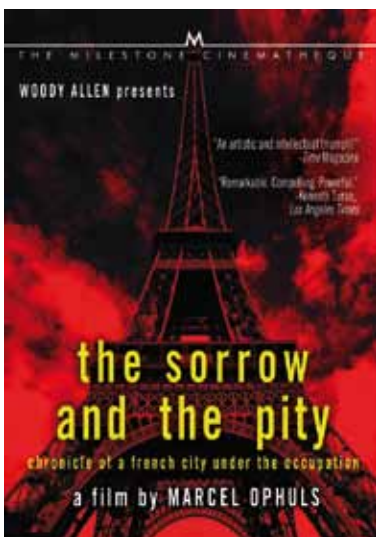
Klein beginnen; familie, buurt, dorp, stad, streek. Maar vooral de Nederlandse geschiedenis vanaf de Opstand tot heden. Later de wereldgeschiedenis met vooral de landen van onze beschavingskring.

**De Gaulle spreekt
een menigte toe in
Cherbourg, 1944.**

WAT IS VOLGENS U HET BELANGRIJKSTE IN HET GESCHIEDENISONDERWIJS?

Ten eerste de diachronie, het besef van verloop in de tijd en dus de chronologie (Lodewijk XIV was voor Napoleon). Dan de synchronie, het besef dat Rembrandt een tijdgenoot was van Spinoza, vervolgens de causaliteit en samenhang: technische veranderingen (de Industriële revolutie) leiden tot economische veranderingen (het kapitalisme) en sociale veranderingen (de sociale kwestie en de arbeidersbeweging) en politieke ontwikkelingen (liberalisme, socialisme) en hebben ook culturele effecten (Dickens). En als laatste het besef dat andere tijden andere normen kenden, maar dat 'jede Epoche unmittelbar zu Gott' is.

WELKE HISTORISCHE FILM HEEFT DE MEESTE INDRIJK OP U GEMAAKT?

Le chagrin et la pitié is een documentaire over de Franse bezettingstijd tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook Paths of Glory van Kubrick sprak mij erg aan. Een film die lange tijd in Frankrijk verboden werd omdat hij handelde over de muiterijen in het Franse leger tijdens de Eerste Wereldoorlog.

De tempel van Segesta, in het noordwesten van Sicilië. Een van de belangrijkste nog bestaande Griekse tempels ter wereld.

WAT IS DE MEEST RECENTE 'HISTORISCHE SENSATIE' DIE U HEEFT GEHAD?
Dat is alweer een tijd geleden, in de tempel van Segesta op Sicilië.

WELKE HISTORISCHE PERIODE SPREEKT U HET MEEST AAN?

De negentiende eeuw, ver en toch dichtbij. De grootste tijd voor Europa; economisch, politiek en cultureel.

ALS U MORGEN EEN HISTORISCHE DOCUMENTAIRE ZOU MOGEN MAKEN, WAAROVER ZOU DIE DAN GAAN EN WAAROM?

De deling van Afrika. In Frankrijk waren daar ooit vergevorderde plannen voor, maar het is afgeketst op geldgebrek. Heel jammer. Het zou een fantastisch onderwerp zijn.

WAT IS VOOR U EEN BELANGRIJKE LIEU DE MÉMOIRE?

Het Gare du Nord in Parijs, waar ik bij mijn eerste bezoek aan Parijs ben aangekomen en terstond op die stad verliefd ben geworden.

DENKT U DAT DE HISTORISCHE CANON NUT HEEFT VOOR HET GESCHIEDENISONDERWIJS?

Ja, dat denk ik zeker. Het is van groot belang dat er weer een consensus ontstaat over wat wetenswaardig is en de canon is daarvoor een goede basis. Het probleem is echter tot een canon van de algemene geschiedenis te komen.

'De taak van de historicus is het geheugen te corrigeren en dwalingen te bestrijden'

WAT IS UW MEEST DIERBARE BEZIT DAT OOK HISTORISCHE WAARDE HEEFT?

Een klein dossier uit de papieren van mijn vader met de titel 'Geheime bescheiden betreffende de Ultrem-club', dat van belang is omdat het gaat over de eerste linkse katholieke splinterbeweging. Zie hierover mijn boek Zoon en vader - Vader en zoon. ■